

VERKLARENDE BEGRIPPENLIJST

Aanvulling op de e-mailcursus voor beginners
Leuk, Leuker, Bridge!

Om Babylonische spraakverwarringen binnen je partnerschap te vermijden en je partner het een en ander te helpen onthouden (zelf heb je er misschien ook baat bij ☺), wordt de cursus afgesloten met een lijst van de belangrijkste concepten die aan de orde zijn gekomen – soms ietwat aangevuld, ter voorbereiding op de vele teksten over bridge die je nog ongetwijfeld zult lezen en misschien bestuderen!

Bepaalde rubrieken, in een kader geplaatst, krijgen een samenvattende functie: **bod**, **contract**, **doublet**, **regel**, **serie** en **signaal**.

Redactie: Ron Jedema, Rob Stravers en Joseph Amiel (eindredactie)

Alle lessen kun je downloaden van: www.bridgeservice.nl

Voor nadere informatie, mail naar: rob.stravers128@gmail.com

A

Aankomer – Synoniem: *Entree* (zie aldaar)

Aansignaal – Vgl. *Afsignaal*

Attitudesignaal dat partner aanmoedigt om verder te gaan met zijn uitkomstkleur (of met de kleur die hij voorgespeeld heeft).

Aansluitende honneurs

Honneurs in een bepaalde kleur die elkaar in rang direct opvolgen.

Aas/heer-combinatie – Zie onder *Uitkomen van de secce aas/heer-combinatie*

Acol

Biedsysteem dat zijn naam dankt aan de Londense Acol Road, vestigingsplaats van de bridgeclub waar het in 1934 het licht zag. Het ontwikkelde zich tot een standaard, eerst in Engeland en later in het buitenland, waaronder Nederland. Hoofdkenmerken in het oorspronkelijke systeem waren dat in de hoge kleuren op een vierkaart geopend mocht worden (het 'Vierkaart-hoog-systeem') en dat de openingen op twee-niveau sterk waren.

Afsignaal – Vgl. *Aansignaal*

Attitudesignaal dat partner ontmoedigt om verder te gaan met zijn uitkomstkleur (of met de kleur die hij voorgespeeld heeft).

Afspel – Vgl. *Tegenspel*

Het spelen door de leider van zijn eigen kaarten en die van de dummy in een poging om – op basis van een zorgvuldig bedacht speelplan – het geboden contract te maken, liefst met overslagen.

Afspelen – Vgl. *Tegenspelen* – Zie ook onder *Speeltechniek*

Wat de leider bij het spelproces middels zijn afspel doet.

Afspraak – Zie onder *Conventie*

Aftroeven – Synoniem: *Introeven* en *Troeven*

Een kaart bijspelen in de troefkleur terwijl een andere kleur gevraagd wordt, en daarmee de slag winnen indien er niet overgetroefd wordt. Aftroeven mag – let op: 'mag', het is niet verplicht – alleen indien niet bekend kan worden.

Afwachtbod – Synoniem: *Relay* en *Wachtbod* – Vgl. *Afwijbsbod* – Zie ook onder *Bod*

Kunstmatig bod als antwoord op een zwak of sterk al dan niet conventioneel openingsbod van partner. Vraagt specifieke informatie aan deze laatste, meestal over zijn verdeling na een opening op twee-niveau (bv. 2♦-bijbod na 2♣-opening). Het geeft in beginsel geen informatie over de eigen hand, behalve – soms – over de sterkte daarvan (bv. 2SA na 2♠/♥/♦-opening). Niet te verwarren met het afwijbsbod.

Afwijbsbod – Vgl. *Afwachtbod* – Zie ook onder *Bod*

Conventioneel bod dat een zwakke hand aangeeft als antwoord op een meestal sterk al dan niet kunstmatig openingsbod van partner.

Afzwaibod – Zie onder *Bod*

Alerteerplichtig

Wordt van een bieding gezegd die gealerteerd moet worden (zie hieronder).

Alerteren – Zie ook *Pré-alert*

De tegenpartij erop attenderen dat bij een bepaalde bieding uitleg misschien nodig is in verband met een speciale afspraak: mogelijk zegt deze bieding niets over de lengte in de geboden kleur en/of wijkt de 'boodschap' af van wat gebruikelijk is. Onder gewone speelomstandigheden moet de partner van de bieder alerteren; op StepBridge, de bieder zelf.

Alertkaart – Vgl. **Doubletkaart**, **Redoubletkaart** en **Stopkaart**

Kaartje uit de biedbox waarmee, behoudens specifieke andersluidende richtlijnen van de organiserende instantie, de partner van de bidder de tegenpartij waarschuwt dat een uitleg van de gedane bieding nodig kan zijn. Desgevraagd geeft hij dan de nodige uitleg, waarna hij de kaart terugsteekt in de biedbox.

Antwoord – Zie ook onder **Bijbod**

Het ‘antwoord’ is iets breder dan het ‘bijbod’, daar het ook een **pas**, een **doublet** of een **redoublet** kan behelzen (zie onder **Bieding**).

Antwoordende hand – Synoniem: **Bijbieder** (zie ook aldaar), **Antwoorder** en **Antwoordhand**

De speler die op een bod van zijn partner met een eigen bieding reageert (of dient te reageren).

Antwoorder – Synoniem: **Bijbieder** (zie aldaar), **Antwoordende hand** (zie hiervoor) en **Antwoordhand**

Antwoordhand – Synoniem: **Bijbieder** (zie aldaar), **Antwoorder** en **Antwoordende hand** (zie hiervoor)

Arbiter – Synoniem: **Wedstrijdleader** (zie aldaar) en **Scheidsrechter**

Attitudesignaal – Zie ook onder **Signaal**

Signaal waarmee partner aangemoedigd (**aansignaal**) of juist ontmoedigd (**afsignaal**) wordt om verder te gaan met zijn uitkomstkleur, of met de kleur die hij voorgespeeld heeft.

Azen vragen

Door toepassing van de door het partnerschap afgesproken middelen proberen er achter te komen of de gezamenlijke handen over voldoende ‘azen’ beschikken om slem te spelen. Soms dient het woord ‘aas’, afhankelijk van de afgesproken conventies, gelezen te worden als **sleutelkaart** (zie aldaar).

B

Baas van de bieding – Synoniem: **Captain of the bidding**

Degene van de twee partners die het meest weet over de hand van de andere. Duidelijkst voorbeeld: de partner van de SA-openaar is baas van de bieding.

Bekennen – Vgl. **Verzaken**

Een kaart bijspelen in de uitkomstkleur c.q. de kleur die is voorgespeeld.

Better Minor – Zie onder **Vijfkaart-hoog-systeem**

BIC – Vgl. **StepBridge**

Berry's Internet Club (BIC) houdt het midden tussen StepBridge, waar vier ‘echte’ spelers aan de digitale tafel zitten, en software zoals de vele cd-roms waarmee geoefend kan worden. Op BIC kunnen individuele spelers onderling hun kracht meten in diverse wedstrijden: er ontstaat indirect, via de computer, een competitie tussen deelnemers van vlees en bloed.

Biddingbox – Synoniem: **Biedbox** (zie hierna) en **Bieddoos**

Biedbox – Synoniem: **Biddingbox** en **Bieddoos**

Gedurende het biedverloop te gebruiken bakje waarin kaartjes staan voor elke mogelijke bieding (in gezelschap van alert- en stopkaartjes).

Bieddoos – Synoniem: **Biddingbox** en **Biedbox** (zie hierboven)

Bieden – Zie ook onder **Bod**

Tweede fase – de eerste zijnde het verdelen van de kaarten – van het bridgespel, die voorafgaat aan het spelen en waarbij, voor zover de vier spelers niet passen (**rondpas**), het eindcontract bepaald wordt, met

vaststelling van de speelsoort (**♣, ♦, ♥, ♠** of SA) en van het aantal te halen **trekken** (van 1 t/m 7 – al dan niet gedoubleerd of geredoubleerd), en ‘aanwijzing’ van de leider.

Het bieden begint bij de deler (of geveer) en gaat verder met de klok, zodat iedere speler de kans krijgt om minstens één keer te bieden. Rondpas uitgezonderd, gaat het net zolang door totdat drie spelers direct na elkaar passen.

Men maakt een onderscheid tussen **natuurlijk** (of **reëel**) **bieden**, waarbij een bod in een kleur een kleur aangeeft die de bieder met lengte bezit, en **conventioneel** (of **kunstmatig**) **bieden**, waarbij het gedane bod niet op de werkelijke kleur in de hand van de bieder maar op een **conventie** berust.

Men maakt ook een onderscheid tussen **constructief bieden**, waarbij een bod gericht is op het zelf spelen van een in principe haalbaar contract, en **destructief bieden**, waarbij de bieder verwacht met het downgaan van een hoger (gedoubleerd) eigen contract beter te scoren dan met tegenspelen.

Bieding – Zie ook onder **Bod**

Breder begrip dan ‘bod’: de ‘bieding’ omvat namelijk daarnaast elk **doublet, redoublet** of **pas**. Anders gezegd: ieder bod is een bieding maar niet iedere bieding is een bod.

Biedplicht – Synoniem: **Biedverplichting**

Plicht om te bieden na een **forcing bod** van partner.

Biedproces – Synoniem: **Biedverloop** (zie aldaar)

Biedsysteem

Geheel van binnen een partnerschap gemaakte afspraken over de betekenis van allerlei biedingen.

Biedverloop – Synoniem: **Biedproces**

Verloop van de opeenvolgende biedingen die, behalve bij een rondpas, het uiteindelijk te spelen contract bepalen.

Biedverplichting – Synoniem: **Biedplicht** (zie aldaar)

Bijbieden

Met een **bijbod** reageren als partner van de openaar.

Bijbieder – Synoniem: **Antwoorder, Antwoordhand** en **Antwoordende hand**

De met een **bijbod** reagerende partner van de openaar.

Bijbod – Zie ook onder **Antwoord**

Het eerste bod van de partner van de openaar. Volgen in voorkomend geval de herbieding van de openaar en het tweede bijbod van diens partner. Een tweede herbieding, derde bijbod, enz. zijn ook mogelijk. Men onderscheidt het **gelimiteerde bijbod**, dat een bepaalde, vaststaande, puntenkracht aangeeft, en het **ongelimiteerde bijbod**, waarvan de puntenkracht in eerste instantie niet vaststaat.

Bijkleur – Synoniem: **Zijkleur** (zie aldaar)

Bijspelen – Vgl. **Uitkomen** en **Voorspelen**

Als tweede, derde of vierde speler een kaart spelen (lees: op tafel leggen met de beeldzijde boven) in een slag.

Blinde – Synoniem: **Dummy** (zie aldaar)

Blokkade

Situatie waarbij de (hoge) kaarten in een bepaalde kleur zodanig tussen de twee handen van eenzelfde partij verdeeld zijn dat het onmogelijk is alle theoretisch winnende slagen direct te incasseren – bijvoorbeeld met A H in een hand en V B 9 10 in de andere.

Bloot – Synoniem: **Kaal** en **Sec** – Zie onder **Singleton**

Board – Synoniem: **Bord** (zie aldaar)

Bod – Zie ook onder *Bieden* en *Bieding*

Het noemen van een aantal ‘trekken’ dat men op zich neemt ten minste te maken in de eveneens genoemde speelsoort (1 t/m 7 ♣, ♦, ♥, ♠ of SA), waarbij onder *trek* begrepen wordt elke slag die door de afspelende partij – de partij van de leider – boven de zes gemaakt wordt.

Het eerste bod in een biedverloop heet *openingsbod*, of *opening*. Wie het openingsbod doet, is de *openaar*.

Het eerste bod van de partner van de openaar heet *bijbod*, of *antwoord*. Volgen in voorkomend geval de *herbieding* van de openaar en het tweede bijbod van diens partner. Een tweede herbieding, derde bijbod, enz. zijn ook mogelijk.

Merk op dat het ‘antwoord’ iets breder is dan het ‘bijbod’: het kan namelijk ook een doublet, een redoublet of een pas behelzen.

Het antwoord van partner kan een zogenaamd *afwachtbod* zijn, term waaronder een *kunstmatig bod* wordt verstaan waarmee gereageerd wordt op een zwak of sterk al dan niet conventioneel openingsbod. Ook *relay* of *wachtbod* genoemd, vraagt het afwachtbod naar specifieke informatie, meestal over de verdeling van de hand van de openaar na een opening op twee-niveau (bv. 2♦-bijbod na 2♣-opening). Het geeft in beginsel geen informatie over de eigen hand, behalve – soms – over de sterkte daarvan (bv. 2SA na 2♠/♥/♦-opening). Verwant maar niet te verwarren met het afwachtbod, en ook conventioneel, is het *afwijsbod*, dat een zwakke hand aangeeft als antwoord op een meestal sterk al dan niet kunstmatig openingsbod van partner.

Intervenieert de tegenpartij in het biedverloop na de opening, dan zegt men dat zij een *tussenbod* of *tussenbieding* heeft gedaan, of dat zij heeft *tussengeboden*; het betreffende bod heet *volgbod*.

Men maakt een onderscheid tussen een *constructief bod*, dat gericht is op het zelf spelen van een in principe haalbaar contract, en een *destructief bod*, dat gericht is op het vermijden dat de tegenpartij een voor haar lucratief contract speelt.

Deze rubriek leent zich bij uitstek voor een samenvatting van de belangrijkste biedtermen die op ‘bod’ eindigen. Wij gaan dus nu verder met een aanvullend overzicht daarvan:

- het *sprongbod* (of eenvoudigweg *sprong*), dat een of meer biedniveaus overslaat, waarbij het om een openingsbod, een herbieding, een bijbod of een volgbod kan gaan;
- het *forcing bod*, dat *rondeforcing* (partner is verplicht nog minstens één keer te bieden), *mancheforcing* (het bieden moet doorgaan totdat een manche door de partners is geboden) of *slemforcing* (het bieden moet doorgaan totdat een slem is geboden) kan zijn en derhalve niet gedaan wordt ‘to play’ maar om partner daarop te attenderen dat hij niet mag passen, wil hij niet het risico lopen een manche of slem te missen;
- het aan het forcing bod verwante *semiforcing bod*, dat gedaan wordt met een hand die net niet sterk genoeg is om naar de manche te forceren;
- het *inviterende bod* – of *invite* –, dat partner uitnodigt om verder te bieden indien hij tegen het maximum aantal punten aanligt dat hij blijkens het biedproces kan bezitten (in de omgangstaal zegt men dan dat hij maximaal is);
- het met het inviterende bod nauw verbonden *limietbod*, dat partner uitnodigt om naar de manche te gaan indien hij maximaal is;
- het in dezelfde context te plaatsen *steunbod*, waarmee de antwoorder de kleur van zijn partner op een of meer trapjes hoger biedt – of via een conventioneel bod steunt, daarmee een fit tonend;
- het *neutrale bod*, dat niets concreets over de eigen hand vertelt, maar partner de gelegenheid geeft om zijn hand nader te beschrijven;
- het *conventionele bod*, dat niet de werkelijke hand van de bieder weerspiegelt maar op een conventie steunt;

- het **gedwongen bod**, dat gedaan wordt omdat de situatie zulks eist (bekendst voorbeeld: biedverplichting na een informatiedoublet van partner);
- het **preëemptieve bod**, een tamelijk hoog bod dat met een lange kleur maar met weinig punten gedaan wordt om het bieden van de tegenpartij te bemoeilijken (zie ook onder **preëemptieve opening**);
- het **redbod**, ook **uitneembod** of **uitnemer** genoemd, dat hoger is dan het naar verwachting maakbare contract (manche of slem) dat de tegenpartij heeft geboden – of naar alle waarschijnlijkheid, gezien het biedverloop, zal bieden –, waardoor zelf gedoubleerd downgaan in principe voordeliger uitpakt;
- het **transferbod**, of simpelweg **transfer**, dat een forcing bod in een kleur is waarmee partner gevraagd wordt een bepaald bod te doen, meestal in de direct bovenliggende kleur (zie voornamelijk les 9);
- het **converteerbare bod**, dat gedaan wordt in de kleur waarin lengte bij partner verondersteld wordt na een conventioneel bod zijnerzijds, waarna hij past indien deze veronderstelling juist is en anders zelf de kleur biedt waarin hij wel lengte bezit. Een goed voorbeeld daarvan in ons systeem is de 3♣-herbieding van de 1SA-openaar na een 2♠-bijbod van partner. Deze laatste kan lengte hebben in klaveren of in ruiten. Is het eerste het geval dan past hij; met lengte in ruiten ‘converteert’ hij de 3♣-herbieding in 3♦ (zie opnieuw les 9);
- het **controlebod**, dat op drie- of vier-niveau een aas, heer, singleton of renonce in een zijkleur aangeeft, waarna het uitgesloten is dat er nog onder de manche afgestopt kan worden (zie ook onder **controle** en **cuebid**);
- het vaak als controlebod dienstdoende **splinterbod**, kortweg **splinter**, dat een sprongbod in een nieuwe kleur is waarmee een singleton of renonce in die kleur aangegeven wordt, naast een fit in de door partner laatstgeboden kleur, en sleminteresse toont;
- het **preferentiebod**, dat een tweede bijbod is waarmee, met een zwakke hand, zo goedkoop mogelijk terug wordt gegaan naar de openingskleur van partner;
- het **eindbod**, dat dezelfde betekenis kan hebben als ‘contract’ (aangezien het contract overeenkomt met het hoogste en dus, per definitie, laatste bod) óf als **stopbod** of **afzwaibod**, daaronder te verstaan een bod waarop partner in principe verplicht is te passen (en dat dus slechts het contract wordt indien de tegenpartij verder ook past).

Bonuspunten – Synoniem: **Premie** (zie aldaar), **Premiepunten** en **Maakpremie**

Bord – Synoniem **Wedstrijdbord**, **Duplimate board** en, simpelweg, **Board** of **Mapje**

Plastic houder met vier opbergvakjes, elk voor de 13 kaarten die per speler gedeeld worden, en waarop ook de gever en de kwetsbaarheid aangegeven zijn, vaak middels een sticker.

C

Captain of the bidding – Synoniem: **Baas van de bieding** (zie aldaar)

Claimen

Het opeisen (of afstaan) van een bepaald aantal slagen of van het geheel van de resterende slagen door een speler die vóór het einde van een spel meent dat hij deze slagen zal winnen (of verliezen).

Communicatie

'Verbindingsmogelijkheden' tussen twee handen.

Competitief biedverloop – Vgl. **Constructief biedverloop**

Biedverloop waarbij door beide partijen geboden wordt.

Constructief – Vgl. **Destructief** – Zie ook onder **Bieden** en **Bod**

Wordt van een bod gezegd dat gericht is op het zelf spelen van een haalbaar geacht contract.

Constructief biedverloop – Vgl. **Competitief biedverloop**

Ongestoord biedverloop, waarbij slechts door één partij heen en weer geboden wordt.

Contract

Het aantal slagen dat de leider in de genoemde speelsoort, al dan niet gedoubleerd of geredoubleerd, ten minste moet maken. Deze definitie houdt in dat een bod slechts tot contract kan 'promoveren' indien het direct gevolgd wordt door drie aansluitende passen.

Een contract dat zonder probleem gemaakt kan worden – zeg maar een 'onverliesbaar contract' – wordt als 'dicht' gekwalificeerd. In de volksmond wordt een dergelijk **dicht contract**, afhankelijk van de buurten, ook aangeduid als 'potdicht', 'knetter', 'knetterdicht', 'pletter', 'pletterdicht', 'dood', 'pletterdood', 'ijskoud', 'niet down te branden'.

Er zijn twee 'hoge' contracten, die bij gunstige afloop hoge scores opleveren: **manche** en **slem**.

Het benodigde aantal slagen voor een manche verschilt per speelsoort: negen slagen, of drie **trekken**, zijn nodig voor een manche in sans atout (3SA), tien slagen, of vier trekken, voor een manche in een hoge kleur (4♥/4♠) en elf slagen, of vijf trekken, voor een manche in een lage kleur (5♣/5♦).

Zes trekken (of twaalf slagen) zijn nodig voor een **klein slem** en zeven trekken (dertien slagen) voor een **groot slem**.

Tegenover deze hoge contracten staat de **deelscore**, die alle contracten omvat tot en met 3♠, en bovendien 4♣ en 4♦.

Er zijn twee soorten contracten, of **speelsoorten**:

- het **troefcontract**, ook **kleurcontract** genoemd, waarbij een van de vier kleuren, zoals door het biedverloop bepaald, de troefkleur, of kortweg troef, is en de overhand krijgt over de andere drie kleuren;
- het **sans-atout-contract**, meestal afgekort tot **SA-contract**, waarbij geen troefkleur is bepaald en de slag derhalve altijd gewonnen wordt door de hoogste kaart van de voorgespeelde kleur. De 'Nederlandse' bridgetaal kent twee synoniemen van de oorspronkelijk Franse term **sans atout**, te weten **zonder troef** (ZT) en **no trump** (NT).

Controle – Zie ook onder **Eerste controle** en **Tweede controle**

Een bezit – waarop partner via een controlebod (zie hierna) geattendeerd wordt – waarmee voorkomen kan worden dat de tegenpartij twee slagen in de getoonde kleur opraapt.

Controlebod – Zie ook onder **Controle** en **Cuebid**

Een bod in een zijkleur gedaan en waarmee een aas, heer, singleton of renonce in die zijkleur aangegeven wordt. Doorgaans begint het uitwisselen van controlebiedingen op drie- of vier-niveau, wanneer het uitgesloten is dat er nog onder de manche afgestopt kan worden.

Conventie

Speciale afspraak tussen partners op grond waarvan een bieding iets anders aangeeft dan haar theoretische (in beginsel natuurlijke) betekenis. Ook het spelen van een bepaalde kaart door de verdedigende partij past vaak in het verlengde van een conventie.

De volgende conventies en afspraken zijn achtereenvolgens in onze cursus behandeld: de 1♣-opening met minstens twee klaveren en bij gebrek aan een vijfkaart in harten of schoppen, oftewel de zogenaamde **voorbereidende klaveren** (les 8); **reverse** (les 8); de **transfers** na partners 1SA-opening, onderverdeeld in **Jacoby-transfers** naar de schoppen- en hartenkleur via respectievelijk het 2♦- en het 2♥-bijbod en in **transfer naar de lage kleuren via het 2♠-bijbod** (les 9); **Stayman** (les 10); **Puppet Stayman** (bijlage bij les 10); de **zwakke 2♦/♥/♠-openingen** (les 11); de **sterke 2♣-opening** (les 12); **Blackwood** en **RKCB 1430** voor het vragen naar de azen (les 12); **controlebiedingen** (bijlage bij les 12); **cuebids** (les 13 en les 13,5); **negative freebid** (les 14); **Lavinthal** (les 15); verschillende **doubletten** (zie onder **Doublet**).

In je verdere bridgeleven, dat jou lang en gelukkig toegewenst wordt, zul je zeker met nog meer conventies kennismaken, hier om een ambitieuze partner te behagen, daar om arrogante opponenten te bestrijden, en wellicht ook, door leespassie gedreven, in bridgeboeken en -tijdschriften. Om jou het plezier van de ontdekking niet te ontnemen, zal verderop, in de alfabetische volgorde, volstaan worden met het kort beschrijven van een conventie die in de praktijk zeer doelmatig blijkt. Zij is benoemd naar haar bedenker, iemand die wereldkampioen bridge in 1956 is geworden nadat hij in 1947 de wereldtitel bij dammen had gehaald en die tevens een gevreesde schaker was: de Fransman Pierre Ghestem (1929-2000).

Conventioneel

Kunstmatig, een afgesproken speciale betekenis hebbende.

Conventioneel bieden – Zie onder **Bieden**

Conventioneel bod – Zie ook onder **Bod**

Bod dat niet de werkelijke hand van de bieder weerspiegelt maar op een conventie steunt.

Conventioneel doublet – Zie ook onder **Doublet**

Strikt genomen elk doublet dat niet voor straf gegeven wordt en daardoor geacht wordt binnen een conventie te vallen.

Converteerbaar

Wordt gezegd van een bod dat gedaan wordt in de kleur waarin lengte bij partner verondersteld wordt na een conventioneel bod zijnerzijds, waarna hij past indien deze veronderstelling juist is en anders zelf de kleur biedt waarin hij wel lengte bezit. Wie modern Nederlands spreekt, heeft het hier over **pass or correct**.

Converteerbaar bod – Zie onder **Bod**

Cuebid – Synoniem: **Cuebod**

Term met twee mogelijke betekenissen: bod in de kleur van de tegenpartij (om kracht aan te geven, of als toepassing van een of andere conventie of afspraak, en om partner aan de praat te houden), óf controlebod.

Cuebod – Synoniem: **Cuebid** (zie hierboven)

D

Deelscore

Lager contract dan de manche, dat met een bescheiden premie van 50 punten beloond wordt. Het begrip 'deelscore' omvat alle contracten tot en met 3♠, en bovendien 4♣ en 4♦.

Dekken – Synoniem: **Leggen** – Vgl. **Duiken**

Een hogere kaart bijspelen dan de kaart van de rechtertegenstander, voornamelijk als de vijandelijke kaart een honneur is.

Dekking – Synoniem: **Stop / Stopper** (zie aldaar)

Derde – Zie **Tweede / derde / vierde**

Derde hand – Synoniem: **Derde man** (zie aldaar)

Derde hand hoog – Synoniem: **Derde man doet wat hij kan** – Zie onder **Regel**

Derde man – Synoniem: **Derde hand** – Vgl. **Eerste man** en **Tweede man**

De speler die als derde in een bepaalde slag een kaart op tafel legt – met dien verstande dat het om een verdediger moet gaan (leider en dummy worden nooit zo genoemd) – of die als derde biedt.

Derde man doet wat hij kan – Synoniem: **Derde hand hoog** – Zie onder **Regel**

Destructief – Vgl. **Constructief** – Zie ook onder **Bieden** en **Bod**

Wordt van een bod gezegd dat gericht is op het vermijden dat de tegenpartij een voor haar lucratief contract speelt.

Dicht contract – Zie ook onder **Contract**

Een 'onverliesbaar contract'.

Discard

Vrij afgegooide kaart als niet bekend kan worden en, in troefcontracten, als niet getroefd wordt.

Distributie – Synoniem: **Verdeling**

Wijze waarop de kleuren in een hand verdeeld zijn. Men spreekt bijvoorbeeld van een 4/3/3/3- of een 4/4/3/2-verdeling (of -hand), tussen vele andere; de 4/3/3/3-variant is de **regelmatige, gebalanceerde** of **evenwichtige verdeling** (of **hand**) bij uitstek, maar alle handen zonder **renonce** noch **singleton** en met hoogstens één **doubleton** mogen dat predicaat dragen. Mede daarom wordt bij zulke handen ook gesproken van **SA-verdeling**.

Tegenover een dergelijke SA-verdeling staat de **onregelmatige, ongebalanceerde** of **onevenwichtige hand** of **verdeling**.

Vaak wordt de verdeling aangegeven in de volgorde schoppen, harten, ruiten, klaveren: een 4/5/1/3-verdeling duidt dan op een hand met vier schoppen, vijf harten, één ruiten en drie klaveren.

Distributiepunten – Synoniem: **Herwaarderingspunten** en **Pluspunten**

Punten die bij het herwaarderen van een hand bijgeteld worden wegens het bezit van extra troeven (meer dan acht troeven samen met partner) of korthed (renonce, singleton of doubleton) in een zijkleur. Men heeft het dan soms over **distributionele kracht**.

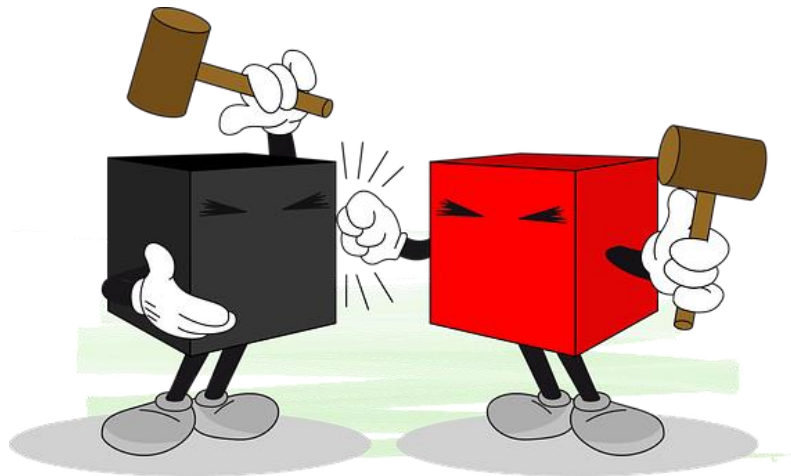
Bij het bezit van extra troeven wordt één punt bijgeteld per troef vanaf de negende die een partnerschap gezamenlijk in handen heeft.

Bij het kort zijn in een andere kleur dan de troefkleur, waardoor de kans op introevers groter is, wordt door veel paren de volgende bijtelling toegepast: drie punten voor een **renonce**, twee punten voor een **singleton mits** geen boer, vrouw of heer, en één punt voor een **doubleton zonder** boer, vrouw of heer.

Distributiesignaal – Zie onder *Signaal*

Distributionele kracht – Zie onder *Distributiepunten*

Door het sterk heen, naar het zwak toe – Zie onder *Regel*

Doubleerder – Zie onder *Doublet*

Doublet – Vgl. *Redoublet*

Na een bod van de tegenpartij (en slechts van de tegenpartij) gedane bieding – die soms een conventionele betekenis heeft – waardoor het aantal punten wordt verhoogd dat een gemaakt contract beloont of een niet gemaakt contract bestraft.

De speler die een doublet (of *dubbel* aan een Vlaamse tafel) geeft, of *doubleert*, wordt wel eens *doubleerder* genoemd.

Hieronder een overzicht van de belangrijkste doubletten. Strikt genomen, zijn ze allemaal conventioneel behalve het strafdoulet.

Het *informatiedoulet* geeft een bepaald type hand aan, afhankelijk van de afspraken binnen het partnerschap, en vraagt aan partner een bod te doen. (Zie les 13 en les 13,5.)

Het *negatief doublet* belooft na een opening van één in een kleur door partner en een kleurvolgbod door de tegenspeler achter hem lengte in de ongeboden kleuren, naast enige kracht. Meer specifiek geldt dat na een opening in een lage kleur (c.q. in een hoge kleur) en een volgbod in een hoge kleur (c.q. in een lage kleur) het doublet een vierkaart in de ongeboden hoge kleur belooft. Doordat dit doublet bedacht werd in dezelfde tijd als de Spoetnik-missie in de ruimte, en even verrassend was als deze Russische krachttoer, kreeg het oorspronkelijk de naam *Spoetnik-doublet*. (Zie les 14.)

Met het *strafdoulet* geeft de doublerende partij aan dat de tegenstanders het door hen geboden contract naar haar verwachting niet zullen kunnen maken en wil zich verzekeren van de hogere score die met een geslaagd doublet gepaard gaat.

Het *uitkomstdoulet* wordt op een conventioneel bod van de tegenpartij gegeven en vraagt aan partner om met de kleur van dit conventionele bod uit te komen. (Zie les 13,5 en les 15.)

Het *teruggekaatste doublet* is een conventioneel doublet dat gegeven wordt na een opening van de linkertegenstander, een *informatiedoulet* van partner en een verhoging van de openingskleur door de rechtertegenstander. Als de tegenpartij een fit heeft in een lage kleur laat het teruggekaatste doublet de keuze aan partner tussen de hoge kleuren. Ligt de fit in een hoge kleur, dan heeft partner na een teruggekaast doublet juist de keuze tussen de lage kleuren. (Zie les 13 en les 13,5.)

Doubletkaart – Vgl. *Alertkaart*, *Redoubletkaart* en *Stopkaart*

Kaartje uit de *biedbox* waarmee een speler na een bod van de tegenpartij een doublet ‘geeft’, of ‘plaatst’. Blijft het doublet staan, dan wordt de score bij het wel of niet maken van het contract verhoogd. Een speler kan doubleren in de verwachting dat de tegenpartij het door haar geboden contract niet zal kunnen maken, maar ook op grond van conventionele afspraken.

Doubleton – Vgl. *Singleton* en *Renonce* – Zie ook onder *Distributiepunten*

Als een hand in een bepaalde kleur precies twee kaarten bevat, wordt dat een doubleton genoemd.

Downgaan – Zie hieronder

Down spelen

De tegenpartij minder slagen laten maken dan zij geboden heeft, waardoor zij *downgaat*.

Downslag – Vgl. *Overslag*

Elke slag die de leider tekortkomt om zijn contract te maken.

Driekaart

Drie kaarten in dezelfde kleur.

Driekleurenspeel – Zie onder *Hand*

Duiken – Synoniem: *Zakken*

Uit tactische overwegingen een lagere kaart bijspelen dan die van de tegenpartij, terwijl men in het bezit is van een hoge kaart die de slag kan winnen. De bedoeling is om later met de in reserve gehouden winnende kaart aan slag te komen en vrije (winnende) kaarten te benutten.

Dummy – Synoniem: *Blinde*

Speler die, als partner van de leider, zijn kaarten open op tafel legt en verder gebonden is aan diens opdrachten voor het spelen van deze kaarten.

Duplimate board – Synoniem: *Bord* (zie aldaar)

Dutch Doubleton – Synoniem: *Voorbereidende klaveren* – Zie ook onder *Vijfkaart-hoog-systeem*

Biedsysteem dat aan het einde van de vorige eeuw in Nederland is ontwikkeld, waarbij 1♣ geopend kan worden met slechts een doubleton klaveren in handen, de 1♦-opening minstens een vierkaart in de geopende kleur belooft en de 1♥/1♠-opening minimaal een vijfkaart aangeeft.

E

Echt – Synoniem: *Natuurlijk* (zie aldaar) en *Reëel*

Echte serie – Synoniem: *Gesloten serie* – Zie onder *Serie*

Eénkleurenspeel – Zie onder *Hand*

Eerste controle – Vgl. *Tweede controle* en *Gemengde controlebiedingen*

Aas of renonce in de kleur van het controlebod.

Eerste hand – Synoniem: *Eerste man* (zie hieronder)

Eerste man – Synoniem: *Eerste hand* – Zie ook onder *Uitkomst*

De speler die als eerste in een bepaalde slag een kaart op tafel legt, of die als eerste biedt.

Eindbod

Het eindbod kan synoniem zijn met ‘contract’ (aangezien het contract overeenkomt met het hoogste en dus, per definitie, laatste bod) óf met ‘stopbod’, daaronder te verstaan een bod waarop partner verplicht is te passen (en dat dus slechts het contract wordt indien de tegenpartij verder ook past).

Entree – Synoniem: **Aankomer**

Kaart (normaliter hoge kaart) waarnaar men kan **oversteken** om in de desbetreffende hand aan slag te komen.

Ethiek

Het respecteren van criteria van sportief gedrag: niet gluren in elkaars kaarten, niet aarzelen bij bijspelen met alleen een singleton in handen, geen geheime afspraken, de tegenstanders niet bewust misleiden met tempowisselingen en gebaren, kortom iedere vorm van wat op vals spelen zou kunnen lijken, vermijden.

Evenwichtige hand/verdeling – Zie onder **Distributie**

F

Fit – Vgl. **Misfit**

Situatie waarbij partners samen over acht of meer kaarten in een bepaalde kleur (de zogenaamde **fitkleur**) beschikken.

Fitkleur – Zie onder **Fit**

Forcing – Vgl. **Semiforcing**

Wordt van een bod gezegd dat met zo'n sterke hand gedaan wordt dat partner daarop niet mag passen, wil hij niet het risico lopen een manche of slem te missen. Het bod dat op een dergelijke **forcing hand** steunt, kan **rondeforcing** (partner is verplicht nog minstens één keer te bieden), **mancheforcing** (het bieden moet doorgaan totdat een manche door de partners is geboden) of **slemforcing** (het bieden moet doorgaan totdat een slem is geboden) zijn.

Forcing bod – Zie onder **Bod**

Forcing hand – Zie onder **Forcing** – Vgl. **Semiforcing hand**

G

Gebalanceerde hand/verdeling – Zie onder **Distributie**

Gebroken serie – Zie onder **Serie**

Gedeeltelijke serie – Zie onder **Serie**

Gedekt uitkomen – Zie onder **Uitkomen**

Gedwongen bod – Zie onder **Bod**

Gelimiteerd bijbod – Zie onder **Bijbod** – Vgl. **Ongelimiteerd bijbod**

Gemengde controlebiedingen

De afspraak dat een controlebod zowel een **eerste controle** als een **tweede controle** kan tonen.

Gesloten serie – Synoniem: **Echte serie** – Zie onder **Serie**

Gestroomlijnd

Gestroomlijnd bieden, betekent de kleur bieden die in de rangorde onmiddellijk volgt op de door partner laatstgeboden kleur. Dit begrip is voornamelijk van belang bij het bieden op weg naar een eventueel slem. Is de kleur die onmiddellijk volgt op de door partner laatstgeboden kleur de vastgestelde troefkleur, dan wordt niet de troefkleur maar de eerstvolgende kleur geboden.

Gever – Synoniem: **Deler**

De speler die op het bord als 'gever' is aangeduid en uit dien hoofde als eerste moet bieden.

Ghestem-conventie

Conventie die direct na een vijandelijke opening toegepast wordt en lengte (minstens een vijfkaart) aangeeft in twee kleuren die samen minimaal 10 punten tellen. Het gebruikelijkste biedschema is als volgt:

- 2 in de openingskleur van de tegenpartij ('cuebid') voor de twee verst uit elkaar liggende kleuren, oftewel de hoogste en de laagste twee ongeboden kleuren;
- 2SA voor de laagste twee ongeboden kleuren;
- 3♣ (het hoogste bod) voor de hoogste twee ongeboden kleuren.

Gidsbriefje – Synoniem: **Loopbriefje** (zie aldaar)

Goedkoopste kleur

Laagste kleur in een hand.

Groot slem – Zie onder **Slem**

H

Hand

De dertien kaarten die iedere speler aan het begin van een spel in handen krijgt. Soms ook het nog niet gespeelde gedeelte daarvan.

Synoniem van 'hand' zijn, in bepaalde contexten, **kaart** en **spel**. De term **éénkleurenspeel** duidt dan op een hand met een zes- of zevenkaart zonder andere lange kleur (vierkaart of langer) erbij, **tweekleurenspeel**, op een hand die twee biedbare kleuren bevat, elk met minstens een vierkaart en samen goed voor ten minste negen kaarten, en **driekleurenspeel**, op een hand met drie biedbare kleuren, waarbij twee verdelingen mogelijk zijn: 4/4/4/1 of 5/4/4/0.

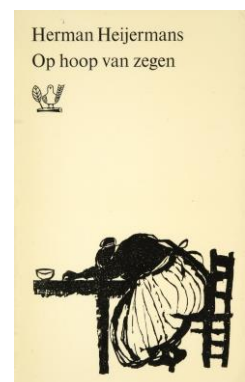
In een uitdrukking als 'de tweede, de derde, de vierde, de antwoordende hand' duidt de term 'hand' op de speler die als tweede, derde of vierde aan bod komt, of op een bieding van zijn partner reageert.

Met 'de andere hand' wordt bedoeld de dummy ten opzichte van de leider, of, andersom, de leider ten opzichte van de dummy. Twee vaak voorkomende uitdrukkingen in dit verband zijn 'uit de hand spelen' (tegenovergestelde van 'van tafel spelen', dus een van de dummy's kaarten spelen), waar 'hand' naar het spel van de leider verwijst, en 'in de achterhand zitten', dat wil zeggen zich in de comfortabele situatie bevinden waarbij de linkertegenstander de nieuwe slag begint.

HCP (High Card Points) – Synoniem: **Honneurpunten** (zie aldaar)

Heijermanssysteem – Synoniem: **Janboerenfluitjes (JBF)**

Een 'systeem' dat op hoop van zegen – naar de titel van het meest gespeelde toneelstuk van Herman Heijermans – toegepast wordt door paren die geen of vrijwel geen bied- en speelafspraken hebben, of weerloos staan in een bepaald biedverloop.

Herbieding – Vgl. **Rebid**

Bieding van de openaar na een bijbod van zijn partner en/of een volgbod van de tegenpartij.

Herwaarderen

Het opnieuw waarderen van de hand in het licht van het biedverloop, als regel na vaststelling van de troefkleur.

Herwaarderingspunten – Synoniem: *Distributiepunten* (zie aldaar) en *Pluspunten*

High Card Points (HCP) – Synoniem: *Honneurpunten* (zie aldaar)

Hoge kleuren – Synoniem: *Majors* en *Majeures* – Zie onder *Kleur*

Honneur

Iedere van de vijf hoogste kaarten in een kleur, zijnde, van hoog tot laag, het aas, de heer, de vrouw, de boer en de tien.

Honneur op honneur – Zie onder *Regel*

Honneurkracht

Som van alle honneurpunten in een hand.

Honneurpunten – Synoniem voor onze Engelstalige vrienden: *High Card Points (HCP)*

Punten die aan de hoogste vier honneurs toegekend worden: een aas is vier punten waard, een heer drie, een vrouw twee en een boer één.

Honneursignaal – Zie onder *Signaal*

!

Informatiedoublet – Zie onder *Doublet*

Interne serie – Synoniem: *Inwendige serie* – Zie onder *Serie*

Introeven – Synoniem: *Aftroeven* (zie aldaar) en *Troeven*

Invite – Synoniem: *Inviterend bod* – Zie onder *Bod*

Inviteren

Met een *inviterend bod* partner uitnodigen tot doorbieden.

Inviterend bod – Synoniem: *Invite* – Zie onder *Bod*

Inviterende hand – Synoniem: *Limiehand*

Een hand die geschikt is om een *inviterend bod* te doen.

Inwendige serie – Synoniem: *Interne serie* – Zie onder *Serie*

J

Janboerenfluitjes (JBF) – Synoniem: *Heijermanssysteem* (zie aldaar)

Jump

Sprongbod (zie onder *Bod*).

K

Kaal – Synoniem: *Bloot* en *Sec* – Zie onder *Singleton*

Kaartcombinatie

Het bezit van een speler, óf het gezamenlijke bezit van leider en dummy, in een bepaalde kleur.

Kaartwaardering

Het inschatten door een speler van de kracht van zijn hand door het toekennen van punten aan de hoogste vier kaarten van iedere kleur (4 punten voor een aas, 3 voor een heer, 2 voor een vrouw en 1 voor een boer) en het in aanmerking nemen van de *distributie* en van het *biedverloop*.

Keycard – Synoniem: *Sleutelkaart* (zie aldaar)

Kibitzer

Toeschouwer bij een bridgepartij. Afgeleid van *Kiebitz*, het Duitse woord voor ‘kievit’, een vogel die bekend staat als nieuwsgierig.

Klein slem – Zie onder *Slem*

Kleintje belooft plaatje – Zie onder *Regel*

Kleur

Elk van de vier groepen van dertien kaarten (van de twee tot het aas) uit het spel die hetzelfde symbool ‘dragen’, te weten, in stijgende volgorde, klaveren (♣), ruiten (♦), harten (♥) en schoppen (♠). Klaveren en ruiten, de *lage kleuren*, worden wel eens *minors* of *mineures* genoemd tegenover de *hoge kleuren*, harten en schoppen, ook bekend als *majors* of *majeures*.

Kleurcontract – Synoniem: *Troefcontract* (zie aldaar)

Kleurpreferentiesignaal – Synoniem: *Preferentiesignaal* – Zie onder *Signaal*

Koppel – Zie onder *Serie*

Kunstmatig – Synoniem: *Conventioneel* – Vgl. *Echt* en *Reëel* – Zie ook onder *Bieden en Bod*
Wordt voornamelijk van een bod gezegd met een conventionele betekenis, dat verder niets vertelt over het bezit in de geboden kleur.

Kwetsbaar – Zie onder *Kwetsbaarheid*

Kwetsbaarheid

Voorgeprogrammeerde spelomstandigheid: om de beurt en soms ook tegelijk zijn de paren, onafhankelijk van hun verrichtingen, *kwetsbaar* of *niet kwetsbaar*, zoals met behulp van een gekleurde aanduiding (rood voor 'kwetsbaar', groen of wit voor 'niet kwetsbaar') meestal op de borden aangegeven.

Het paar dat kwetsbaar is, krijgt meer punten als het een manche of slem maakt, maar wordt ook zwaarder 'gestraft' als het downgaat.

L

Lage kleuren – Synoniem: *Minors* of *Mineures* – Zie onder *Kleur*

Langzame verliezer – Zie onder *Verliezers*

Lavinthalsignaal – Zie onder *Signaal*

Leggen – Synoniem: *Dekken* (zie aldaar)

Leider

De speler die het eindcontract moet spelen. Dat is de speler die voor het paar dat het eindbod heeft gedaan als eerste de speelsoort van dat bod heeft genoemd.

Lijn

Een lijn, op een club, wordt gevormd door een groep spelers van vergelijkbaar niveau. Men kan na een aantal zittingen naar een lagere lijn degraderen of naar een hogere promoveren, tot aan de A-lijn, die de hoogste is. Handhaving in de 'actuele' lijn is natuurlijk ook mogelijk.

Limietbod – Zie onder *Bod*

Limiethand – Synoniem: *Inviterende hand* (zie aldaar)

Loopbriefje – Synoniem: *Gidsbriefje*

Briefje dat op een bridgeclub overhandigd wordt aan ieder paar dat aan een zitting deelneemt. Behalve de naam van beide partners vermeldt het loopbriefje enkele nuttige gegevens, zoals het nummer dat door de wedstrijdleader aan het paar is gegeven, de lijn waarin het paar op grond van zijn niveau is ingedeeld, hoeveel rondes er gespeeld zullen worden, welke spellen tegen welke andere paren per ronde gespeeld moeten worden, en aan welke tafel.

Losser on losser – Synoniem: *Verliezer op verliezer* – Zie onder *Regel*

Losse honneur

Honneur die in een hand het gezelschap van een andere honneur van dezelfde kleur ontbeert.

LT – Vgl. *RT*

Afkorting voor 'linkertegenstander'.

M

Maakpremie – Synoniem: **Premie** (zie aldaar), **Premiepunten** en **Bonuspunten**

Majeures – Synoniem: **Hoge kleuren / Majors** – Zie onder **Kleur**

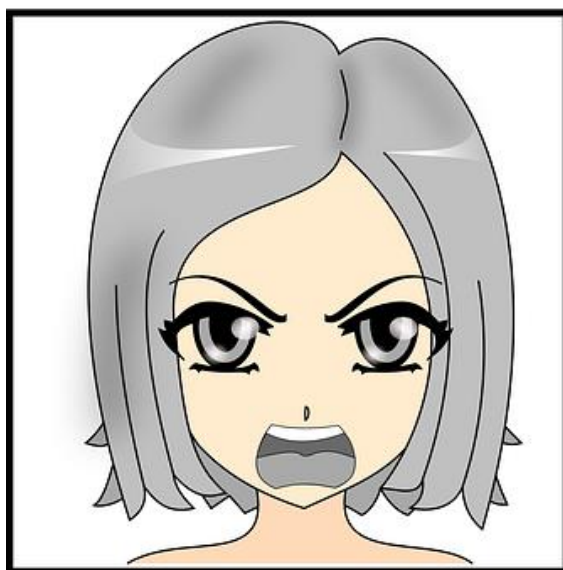
Majors – Synoniem: **Hoge kleuren / Majeures** – Zie onder **Kleur**

Manche

Hoger contract dan de **deelscore** – te weten 3SA, 4♥/4♠ en 5♣/5♦ –, dat, voor een niet kwetsbare en niet ge(re)doubleerde partij, 100 of meer slagenpunten scoort en met een aantrekkelijke premie van 300 punten beloofd wordt.

Mancheforcing – Zie ook onder **Forcing** – Vgl. **Rondeforcing** en **Slemforcing**

Wordt van een bod gezegd dat de biedende partij ertoe verplicht uiteindelijk tot de manche te gaan.

Mijn bod was toch mancheforcing, partner!

Manchepoging

Van een manchepoging is sprake na een bod dat partner verzoekt de manche te bieden indien zijn hand sterker is dan **minimaal**, lees: sterker dan het minimum dat zijn vorig bieden belooft.

Mapje – Synoniem: **Bord** (zie aldaar)

Maximaal – Vgl. **Minimaal**

'Maximaal' is de speler wiens hand tegen het maximale aantal punten aanligt dat hij blijkens het biedverloop kan bezitten.

Mineures – Synoniem: **Lage kleuren / Minors** – Zie onder **Kleur**

Minimaal – Vgl. **Maximaal**

'Minimaal' is de speler wiens hand tegen het minimale aantal punten aanligt dat hij blijkens het biedverloop kan bezitten.

Minors – Synoniem: **Lage kleuren / Mineures** – Zie onder **Kleur**

Misfit

Het tegenovergestelde van **fit** (zie aldaar).

N

Naar de honneurs toe – Zie onder *Regel*

Natuurlijk – Synoniem: *Echt* en *Reëel* – Vgl. *Conventioneel* en *Kunstmatig* – Zie ook onder *Bieden en Bod*
Wordt voornamelijk van een bod gezegd dat, met lengte of steun in de geboden kleur, de bereidheid toont om in de geboden speelsoort een contract te spelen.

Negatief doublet – Zie onder *Doublet*

Neutraal bod – Zie onder *Bod*

No trump (NT) – Synoniem: *Sans atout (SA)* en *Zonder troef (ZT)*
Geen politieke kreet in ons verband. Zie verder onder *Sans atout*.

Noord

De speler die noord zit.

NT – Zie onder *No trump (NT)*

NZ – Vgl. *OW*

Afkorting ter aanduiding van het paar dat noord-zuid zit.

O

Omgekeerd bod – Synoniem: *Reverse* (zie aldaar)

Onevenwichtige hand/verdeling – Zie onder *Distributie*

Ongebalanceerde hand/verdeling – Zie onder *Distributie*

Ongelimiteerd bijbod – Zie onder *Bijbod* – Vgl. *Gelimiteerd bijbod*

Ongestoord biedverloop

Biedverloop zonder tussenkomst van de tegenpartij.

Onregelmatige hand/verdeling – Zie onder *Distributie*

Ontwikkelen

Het creëren van extra slagen in een kleur, vaak door eerst de tegenpartij een of meer slagen te laten maken met haar hoge kaarten.

Oost

De speler die oost zit.

Openaar – Zie onder *Opening* en *Bod*

Openen

Het *openingsbod* doen.

Opening

Het woord opening heeft twee betekenissen in de bridgetaal, te weten: a) het eerste bod, oftewel *openingsbod*, in een biedverloop, dat per definitie gedaan wordt door de *openaar*; óf b) een hand waarmee geopend kan worden op basis van het systeem dat binnen een partnerschap afgesproken is.

Openingsbod – Zie hierboven en onder *Bod*

Openingskracht

Heeft openingskracht een hand die qua aantal honneurpunten en qua verdeling geschikt is voor een opening.

Overnemen

Nadat partner op tafel de ten opzichte van de tegenpartij winnende kaart heeft gelegd de slag uit tactische overwegingen toch nemen (doorgaans zal het gaan om het nemen van een honneur met een hogere honneur).

Overslag – Synoniem: *Upslag* – Vgl. *Downslag*

Elke slag die de leider meer maakt dan nodig is voor het vervullen van zijn contract is een *overslag*, of *upslag*.

Oversteken

Een kaart naar een *entree* in de andere hand spelen om deze aan slag te laten komen.

Overwaarde

Supplementaire kracht die bij het bieden nog niet naar voren was gekomen.

OW – Vgl. *NZ*

Afkorting ter aanduiding van het paar dat oost-west zit.

P

Paar

Twee personen die, tegenover elkaar zittend, samen bridgen. Zij zijn *partner* van elkaar en vormen een *partnerschap*, vaak, ook aan deze zijde van het Kanaal, *partnership* genoemd. Zij worden aangeduid door de vier windrichtingen: noord en zuid vormen het ene paar, oost en west het andere.

Parkeren

Het laten stilstaan van jouw auto in de nabijheid van de bridgeclub. En voor wie zich lopend of fietsend verplaatst: psychologisch proces waarbij tegenslagen snel worden verwerkt ('geparkeerd') om een kettingreactie van nog meer kostbare fouten te vermijden. Met andere woorden: men probeert aan ieder nieuw spel met volledige concentratie te beginnen en het vorige te vergeten.

Het parkeren wilde maar niet lukken.

Partij

De term 'partij' kan synoniem zijn van *spel*, voor zover natuurlijk met dat laatste woord niet 'hand' bedoeld wordt. En 'partij' kan ook, in de bridgetaal, een tweede betekenis hebben, die af te lezen valt uit begrippen als 'partij van de leider' of 'tegenspelende partij'.

Partner – Zie onder *Paar*

Partnerschap – Synoniem: *Partnership* – Zie onder *Paar*

Partnership – Synoniem: *Partnerschap* – Zie onder *Paar*

Pas

Bieding waarbij door de bieder te kennen wordt gegeven dat hij (voorlopig) geen bod wil doen, noch wil doubleren of redoubleren.

Pass or correct – Zie onder *Converteerbaar*

Plaatje

Iedere van de vier hoogste kaarten in een kleur: de boer, de vrouw, de heer en, oneigenlijk, het aas.

Pluspunten – Synoniem: *Distributiepunten* (zie aldaar) en *Herwaarderingspunten*

Pré-alert – Zie ook *Alerteren*

Spelers behoren voor aanvang van elke ronde de tegenpartij te attenderen op bijzondere biedafspraken en gewoontes. Dat geeft de tegenstanders de gelegenheid hun eigen (bied)afspraken desgewenst bij te stellen.

Preëempt – Synoniem: *Preëemptief bod* – Zie onder *Bod*

Preëemptief bieden

Een preëemptief bod doen.

Preëemptief bod – Zie onder *Bod*

Preëemptieve opening

Opening op hoog niveau, bedoeld om de bieding van de tegenpartij te bemoeilijken. De ‘standaard’ preëemptieve opening wordt gedaan op drie-niveau of hoger met een lange kleur en maximaal tien punten. In de moderne benadering worden ook (zwakke) openingen op twee-niveau onder de preëemptieve openingen gerangschikt.

Premie – Synoniem: *Premiepunten*, *Bonuspunten* en *Maakpremie*

Extra punten die toegekend worden aan het paar dat een deelscore, een manche of een slem heeft gehaald.

Preferentiebod – Zie onder *Bod*

Preferentiesignaal – Synoniem: *Kleurpreferentiesignaal* – Zie onder *Signaal*

Psych – Synoniem: *Psychologische bieding*

Een bieding die een grove misleiding qua honneurkracht of lengte in een kleur beoogt, met dien verstande dat deze misleiding niet op een geheime afspraak met partner mag berusten noch een soort door partner onderkende gewoonte mag zijn. Een psych is slechts dan toegestaan wanneer de verrassing voor partner net zo groot is als voor de tegenstanders.

Om indruk te maken ...

Is een psychologische bieding doorzichtig, dan wordt zij door de tafelgenoten laatzinnig ge(dis)kwalificeerd als ‘baby-psych’.

Puntenbereik / Puntenrange

Het aantal honneurpunten tussen een onder- en een bovengrens dat een opening of een andere bieding belooft.

Q

Quadrille

Verre voorvader van bridge in Frankrijk, evenals **hombre** in Spanje, **biritch** in Rusland, **boston** in de Verenigde Staten en natuurlijk **whist** in Engeland. Belangrijke term? In eerste instantie niet echt, maar hoe komen wij anders aan een Q-woord?

R

Rebid – Vgl. **Herbieding**

Bieding van een speler die al eerder een bieding deed.

Rechtzetting

In de woorden van de **Spelregels voor wedstrijdbridge 2017: De mogelijkheid tot herstel voor de wedstrijdleider na een onregelmatigheid.**

Redbod – Synoniem: **Uitneembod** en **Uitnemer** – Zie onder **Bod**

Redoubleerder – Zie onder **Redoublet**

Redoubleren – Zie onder **Redoublet**

Redoublet – Vgl. **Doublet**

Na een doublet van de tegenpartij gedane bieding – die soms een conventionele betekenis heeft – waardoor de inzet verder verhoogd wordt. De speler die een redoublet (**herdubbel** in Vlaamse kringen) geeft, of redoubleert, wordt wel eens **redoubleerder** genoemd.

Redoubletkaart – Vgl. **Alertkaart**, **Doubletkaart** en **Stopkaart**

Kaartje uit de biedbox waarmee een speler de inzet verder verhoogt na een doublet van de tegenpartij. Wie redoubleert, geeft aan (behoudens andere, conventionele bedoelingen) dat hij wel degelijk verwacht dat het geboden aantal slagen gehaald zal worden.

Reëel – Synoniem: **Natuurlijk** (zie aldaar) en **Echt**

Reëel bieden – Zie onder **Bieden**

Reeks – Synoniem: **Serie** (zie aldaar)

Regel

Onder 'regel' wordt in de bridgewereld mede verstaan een bepaling waarnaar de spelers zich in principe moeten richten bij hun **afspel** en **tegenspel**. Verschillende van deze **speeltechnische regels** zijn in de cursus de revue gepasseerd. Een (licht aangevulde) samenvatting ...

Dekken. Een hogere kaart bijspelen dan de laatste door de rechtertegenstander voorgespeelde kaart. Dit geldt vooral als de vijandelijke kaart een honneur is, en er bestaat zelfs een soort richtsnoer daarvoor: **honneur op honneur** (zie hierna). Wie deze techniek toepast, doet dat in de verwachting dat een lagere kaart in de bewuste kleur bij hem of bij zijn partner later een slag zal opleveren.

Derde hand hoog / Derde man doet wat hij kan. Het is doorgaans effectief om in de derde hand een hoge kaart bij te spelen teneinde de hoge kaarten van partner zo mogelijk winnend te maken.

Door het sterk heen, naar het zwak toe. In het tegenspel een kleur voorspelen waarin de linkertegenstander een of meer honneurs bezit ('door het sterk heen'), dit in de hoop dat partner de andere honneurs bezit en deze tot slag zullen promoveren. Spiegelbeeld: als rechtertegenstander van de leider een kleur voorspelen waarin de dummy geen hoge kaarten bezit ('naar het zwak toe').

Duiken. Een lagere kaart bijspelen dan die van de tegenpartij om later met de in reserve gehouden winnende kaart aan slag te komen en vrije kaarten te benutten.

Honneur op honneur. Een honneur van de tegenpartij dient *in principe* (elke situatie moet op haar merites beoordeeld worden) door een eigen honneur gedekt te worden.

Losser on losser (of **Verliezer op verliezer**). Afspeltechniek waarbij de leider een winnende kaart van de tegenpartij (een verliezer dus uit zijn oogpunt) niet troeft maar een verliezer bijspeelt met als doel de controle over het spel te behouden en/of om slagen te ontwikkelen.

Naar de honneurs toe. Afspeltechniek waarbij de leider slagen probeert te ontwikkelen door naar zijn honneurs toe te spelen.

Snijden. Techniek waarbij geprobeerd wordt een extra slag te winnen door naar een **vork** (zie dat woord) toe te spelen of door een lagere kaart bij te spelen in de hoop dat een vijandelijke hogere kaart in het bezit is van de tegenstander die al een kaart op tafel heeft gelegd.

Switchen. Omschakelen naar een andere dan de voorgespeelde kleur nadat duidelijk is geworden dat het verder spelen van deze kleur geen winst kan opleveren.

Tweede hand laag. Het is – in de regel – verstandig om in de tweede hand een lage kaart bij te spelen.

Uitkomst met de vierde van boven. Van een hand zonder serie wordt – indien, natuurlijk, zulks binnen het partnerschap afgesproken is – met de vierde kaart van boven uitgekomen teneinde partner in staat te stellen uit te rekenen hoeveel kaarten de leider heeft die hoger zijn dan de uitkomstkaart. Partner doet dat, weemoedig denkend aan zijn leraar wiskunde op de middelbare school, met behulp van de **regel van 11**. Dit werkt als volgt:

- het getal van de uitkomstkaart wordt afgetrokken van elf;
- het resultaat van deze aftreksom geeft aan hoeveel kaarten de leider, de dummy en de partner van de uitkomer samen boven de uitkomstkaart hebben;
- de derde man ziet zijn eigen hand en die van de dummy en kan zodoende uitrekenen wat de leider moet hebben.

Uitkomst met een kleine kaart. Een uitkomst met een kleine kaart in een kleur belooft een plaatje in die kleur (**Kleintje belooft plaatje**).

Veel paren komen uit met de vierde van boven tegen SA-contracten en met een kleine kaart tegen troefcontracten. Beide uitkomsten gelden slechts voor handen zonder geschikte serie: het uitkomen van een **serie** komt immers altijd als eerste in aanmerking.

Regelmatige hand/verdeling – Zie onder **Distributie**

Relay – Synoniem: **Afwachtbod** (zie aldaar) en **Wachtbod**

Reverse

Een extra kracht tonende herbijding of tweede bijbod, waarbij de in tweede instantie (door partner overgeslagen) gemelde kleur hoger is dan de vorige en op twee-niveau geboden wordt. Wie wars is van anglicismes zou de term **omgekeerd bod** kunnen gebruiken, maar of hij begrepen zal worden ...

Romeins-Lavinthalsignaal – Zie onder **Signaal**

Ronde

Dat deel van de **zitting**, met het bijbehorende aantal spellen, dat de spelers aan één tafel – dus zonder van plaats te wisselen – doorbrengen. Ook een tweede betekenis: bepaald aantal zittingen van een competitie.

Rondeforcing – Zie ook onder **Forcing** – Vgl. **Mancheforcing** en **Slemforcing**

Wordt van een bod gezegd dat partner verplicht nog minstens één keer te bieden.

Rondpas

Situatie die ontstaat indien de vier spelers in hun eerste beurt passen, waardoor het bewuste spel is afgesloten.

RT – Vgl. **LT**

Afkorting voor ‘rechtertegenstander’.

S

SA

Afkorting voor **sans atout** (zie hieronder).

Sans atout (SA) – Synoniem: **Zonder troef (ZT)** en **No trump (NT)**

Sans-atout-contract, meestal afgekort tot **SA** of **SA-contract**. Dit is een contract waarbij geen troefkleur is bepaald en de slag derhalve altijd gewonnen wordt door de hoogste kaart van de voorgespeelde kleur.

Sans-atout-verdeling – Zie onder **Distributie**

Scheidsrechter – Synoniem: **Wedstrijdleider** (zie aldaar) en **Arbiter**

Score

Het aantal punten dat de partijen aan het einde van een spel halen.

Sec – Synoniem: **Bloot** en **Kaal** – Zie onder **Singleton**

Semiforcing – Vgl. **Forcing**

Wordt van een bod gezegd dat gedaan wordt met een hand die net niet sterk genoeg is om naar de manche te forceren. Bij twijfel over de vraag of jij een dergelijke **semiforcing hand** hebt, kan de volgende ‘regel’ uitkomst bieden: acht je je in staat om een manche te maken indien jouw partner drie troeven heeft en een heer in een zijkleur, dan kun je deze vraag bevestigend beantwoorden.

Semiforcing hand – Zie **Semiforcing** – Vgl. **Forcing hand**

Serie – Synoniem: **Reeks**

Combinatie van minimaal twee aansluitende kaarten in een kleur, waarvan minstens de hoogste een honneur is. Er zijn vier typen series.

- 1) De **echte serie**, soms ook **gesloten serie** genoemd, telt minstens drie aansluitende kaarten in de desbetreffende kleur, waarvan in ieder geval de hoogste een honneur is (bv. A H V 7 5, B 10 9 4, 10 9 8 5 4). Van een echte serie komt men zowel tegen troefcontracten als tegen SA-contracten met de hoogste kaart uit. Bij het bijspelen, wordt de laagste van een serie op tafel gelegd.
- 2) Bij de **gebroken serie** is de derde kaart niet aansluitend, maar ligt één rang lager (bv. A H B 7 5, B 10 8 4, 10 9 7 5 4). Van een gebroken serie komt men eveneens met de hoogste kaart uit, zowel tegen troefcontracten als tegen SA-contracten.
- 3) Ook bij een **gedeeltelijke serie** zijn slechts de bovenste twee kaarten aansluitend, maar het ‘gat’ met de eerstvolgende kaart is groter dan één rang (bv. A H 7 5 3, B 10 6 4, 10 9 6 5 4). Van een gedeeltelijke serie komt men uit met de hoogste kaart tegen troefcontracten en met de vierde van boven (of met een andere kaart, in de regel de laagste kaart, afhankelijk van de uitkomstafspraken binnen het partnerschap) tegen SA-contracten.
- 4) Van een **inwendige** of **interne serie** is sprake als er boven een gedeeltelijke serie een ‘gat’ van één rang of meer bestaat met een hogere kaart (bv. A V B 5 3, A B 10 5, H B 10 5 4, V 10 9 6). Van een inwendige serie komt men zowel tegen troefcontracten als tegen SA-contracten met de hoogste kaart van de gedeeltelijke serie uit, met dien verstande dat tegen troefcontracten niet onder een aas

uitgekomen mag worden. Dit houdt bijvoorbeeld in dat van A V B 5 3 de uitkomst A moet zijn tegen troef en V tegen SA.

Bijzondere vermelding verdient de secce combinatie aas-heer. Die krijgt ze verderop, onder het lemma ***Uitkomen van de secce aas/heer-combinatie***.

Ben je romantisch ingesteld, dan heb je het over ***losse koppels*** bij combinaties als AHxx, HVx(xx), VBx(xx), B10x(xx) en over ***gesteunde koppels*** bij combinaties als AHBx(xx), HV10x(xx), VB9(xx), waarbij 'x' voor een kleine kaart staat – negen of lager.

Signaal

Kaart waarmee gesignaleerd wordt, het ***signaleren*** zijnde het bijspelen van een kaart waarmee aan partner zo duidelijk mogelijk aangegeven wordt wat van hem in het verdere spel verwacht wordt – voornamelijk of hij al dan niet de kleur moet doorspelen waarmee hij is uitgekomen of die hij heeft voorgespeeld, en anders welke andere kleur hij zou moeten spelen zodra hij (weer) aan slag komt.

Hoe men signaleert, is afhankelijk van de gemaakte afspraken binnen een partnerschap. Een hoge kaart, bijvoorbeeld, geldt voor paar A als een aanmoediging om verder te gaan met de voorgespeelde kleur terwijl zij een afsignaal is binnen het partnerschap B. Aanmoedigend is in ieder geval het ***honneursignaal***, waarbij een honneur ondergegooid wordt op een hogere honneur van partner (de ondergegooidde honneur belooft de onderliggende honneur).

Er bestaan verschillende soorten signalen:

- het ***attitudesignaal***, waarmee partner aangemoedigd (***aansignaal***) of juist ontmoedigd (***afsignaal***) wordt om verder te gaan met zijn uitkomstkleur, of met de kleur die hij voorgespeeld heeft;
- het ***distributiesignaal***, waarmee degene die signaleert, aangeeft of hij een even of een oneven aantal kaarten in een bepaalde kleur heeft;
- het ***kleurpreferentiesignaal***, of simpelweg ***preferentiesignaal***, waarmee degene die signaleert zijn partner vraagt om naar een bepaalde kleur te switchen. Een van de bekendste preferentiesignalen – het ***Lavinthalsignaal*** – heeft onderdak gevonden in les 15. Jij bent daar op bezoek geweest en weet het natuurlijk nog, maar voor alle zekerheid: bij het bij- of voorspelen tegen troefcontracten vraag je aan partner met een lage kaart om in de laagste van de twee overgebleven kleuren terug te komen (uitgezonderd zijn de troefkleur en de kleur waarin is uitgekomen of voorgespeeld), en met een hoge kaart om dit in de hoogste van de twee overgebleven kleuren te doen, waarbij het signaal zowel door een even als door een oneven kaart gegeven kan worden. Met zessen wordt neutraal gesignaleerd.

Je vraagt je nu zeker af hoe je bij het bestrijden van SA-contracten zou kunnen signaleren. Welnu, door bijvoorbeeld het zogenaamde ***Romeins-Lavinthalsignaal*** in je arsenaal op te nemen. Kun je niet meer bekennen, dan kun je met een oneven discard je partner aansporen om in de kleur van de discard terug te komen. Een even discard sluit aan bij de zojuist beschreven Lavinthal-systematiek: een hoge even kaart voor de hoogste in aanmerking komende kleur, een lage even kaart voor de laagste. En ook hier geef je een neutraal signaal met een zes.

Signaleren – Zie onder ***Signaal***

Singleton – Vgl. ***Renonce*** en ***Doubleton*** – Zie ook onder ***Distributiepunten***

Als een hand in een bepaalde kleur slechts één kaart bevat, wordt deze kaart een 'singleton' genoemd. Ook met termen als ***bloot***, ***kaal*** en ***sec*** kan aangegeven worden dat er sprake is van één enkele kaart.

Slag

Nadat degene die als eerste aan de beurt is een kaart op tafel heeft gelegd, dienen de andere drie spelers – met de klok mee – een kaart bij te spelen. De vier kaarten die dan op tafel liggen, vormen samen een

slag. Men moet indien mogelijk bekennen. De speler die de hoogste kaart in de voorgespeelde kleur of – afhankelijk van de speelsoort – de hoogste troef heeft neergelegd, wint de slag. Daar elke speler dertien kaarten heeft, zijn er dertien slagen per spel.

De slag is de eenheid die de uitslag van een contract bepaalt. Speel je bijvoorbeeld een contract op één-niveau en maak je acht slagen, dan heb je het contract binnen met een overslag; haal je bij een dergelijk contract slechts vijf slagen dan ben je twee down.

Anders gezegd: elke slag die de leider meer maakt dan nodig is voor het vervullen van zijn contract is een **overslag**, soms ook **upslag** genoemd; en logischerwijs verstaat men onder **downslag** elke slag die de leider tekortkomt om zijn contract te maken.

Men maakt verder bij het afspel een onderscheid tussen **vaste slagen** (die de leider zeker zal halen) en **verliezers** (slagen die hij niet zal kunnen winnen indien hij geen passende technieken inzet). Wie van terminologie houdt, kan het onderscheid onthouden tussen een **snelle verliezer** (verliezer die de tegenpartij kan oprapen zodra zij aan slag komt) en een **langzame verliezer** (verliezer die de tegenpartij niet direct kan oprapen).

Slagenpunten

Punten die vanaf de zevende slag – of eerste **trek** – per slag verdiend worden.

Slem

Contract waarbij de leider twaalf slagen (of zes trekken, voor een **klein slem**) of alle slagen (of zeven trekken, voor een **groot slem**) moet maken.

Slemforcing – Zie ook onder **Forcing** – Vgl. **Mancheforcing** en **Rondeforcing**

Wordt van een bod gezegd dat beide partners verplicht de bieding open te houden tot slem bereikt is.

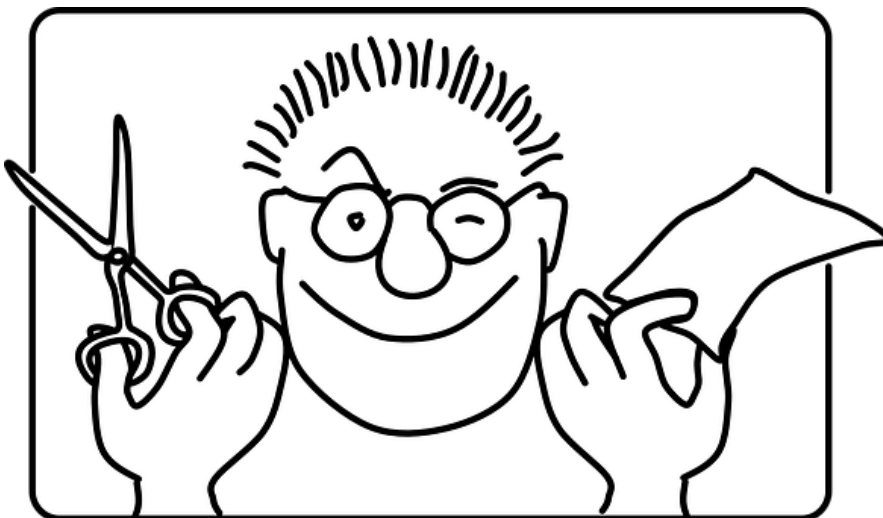
Sleutelkaart – Synoniem: **Keycard**

Begrip dat vooral van belang is bij het toepassen van conventies die naar ‘azen’ vragen, zoals **RKCB 1430** (zie les 12). Sleutelkaarten, of keycards, zijn – behalve de vier azen – troefheer en, wellicht uit emancipatorische overwegingen, troefvrouw. Troefheer wordt door de antwoordende hand als ‘vijfde aas’ geteld; de aan- of afwezigheid van troefvrouw wordt aangegeven als er twee keycards te melden zijn.

Snelle verliezer – Zie onder **Verliezers**

Snijden – Synoniem: **Snit nemen** – Zie ook onder **Vork**

Speelwijze waarbij getracht wordt een extra slag te winnen door een kaart te spelen naar een plaatje, in de hoop dat het naasthogere plaatje bij de speler daarvóór zit. **Snit** – Zie onder **Snijden**

Speelplan

Strategie waaromheen de leider – nadat de linkertegenstander is uitgekomen en de dummy zijn kaarten heeft opengelegd – zijn **afspel** zal organiseren om minstens het benodigde aantal slagen te maken. Voor een **SA-contract** zal hij eerst de slagen tellen die hij zeker zal maken, de zogenaamde **vaste slagen**, en in voorkomend geval, dat wil zeggen indien hij slagen tekortkomt ten opzichte van zijn contract, naar middelen zoeken om de nodige extra slagen te halen. Speelt hij een troefcontract, dan zal hij niet zijn vaste slagen tellen maar de slagen die hij in de verschillende kleuren zonder tegenmaatregelen zeker zal verliezen, de zogenaamde **verliezers**, en naar middelen zoeken om zoveel mogelijk verliezers weg te werken.

Speelproces

Etappe na een biedproces dat anders is beëindigd dan met een rondpas.

Speelrichting – Synoniem: **Windrichting** (zie aldaar)

Speelslagen – Vgl. **Verliezers** – Zie ook onder **Vaste slagen**

Slagen die in een kleur zonder hulp van partner gemaakt kunnen worden indien deze kleur troef is.

Speelsoort

Kleur- of SA-contract, zoals in een bod genoemd. Uit deze definitie valt op te maken dat er vijf speelsoorten zijn: de vier kleuren (klaveren, ruiten, harten en schoppen) en sans atout (afgekort SA).

Speeltechniek

Bedrevenheid in het afspelen en het tegenspelen.

Spel

Het geheel van handelingen – voornamelijk het bieden en spelen – dat verricht wordt met de dertien kaarten die iedere speler in handen krijgt.

Speler

Elk van de vier personen die aan de bridgetafel zitten.

Spelregels voor wedstrijdbridge 2017

In de *Spelregels voor wedstrijdbridge 2017* zijn 93 artikelen opgenomen, aangevuld met een belangrijke inleidende alinea over 'De strekking van de spelregels', een hoofdstuk van zes bladzijden waarin de gebruikte begrippen gedefinieerd worden en een appendix getiteld 'Biddingbox reglement'.

Als gewone bridger hoef je je niet in dit alles te verdiepen (hoewel je daarvoor ruim de tijd zou hebben: pas in 2027 zal de *World Bridge Federation* met een herziene versie van haar wedstrijdreglement komen). Op je club zal namelijk een wedstrijdleider, of arbiter, paraat staan om eventuele problemen met zijn kennis en kunde op een voor alle betrokkenen bevredigende wijze op te lossen.

De zuiver technische bepalingen kunnen we daarom buiten beschouwing laten en ons beperken tot drie algemene richtlijnen.

- 1) Een fundamentele houvast, allereerst, voor spelers en arbiters, zoals in 'De strekking van de spelregels' geformuleerd: *De spelregels zijn niet in de eerste plaats bedoeld voor het toekennen van straf in geval van onregelmatigheden, maar veeleer voor het herstellen van schade.*

2) Het grondrecht tot vredig en onverstoord bridgegenot, zoals in artikel 74A2 gegraveerd: *Een speler behoort zorgvuldig iedere opmerking of onnodige handeling te vermijden die ergernis of verlegenheid zou kunnen veroorzaken bij een andere speler of het genoegen van het spel zou kunnen verstoren.*

3) De mogelijkheid die artikel 81C5 aan de spelers biedt om zich van hun sportiefste kant te laten zien: aan de niet-overtredende partij wordt de keuze gelaten de wedstrijdleider te verzoeken rechtzettingen niet toe te passen.

Spiegelen

In *Bridge Training* nr. 621, van 16 juli 2015, geïntroduceerd begrip, als volgt gedefinieerd: 'Onder spiegelen verstaan we dat beide spelers binnen het partnerschap de kracht en verdeling van een hand hetzelfde waarderen en doorgeven, én de biedingen van elkaar hetzelfde interpreteren. Beide spelers moeten in denken en handelen elkaars spiegel zijn. Spiegelen staat daarom ook voor actief luisteren van beide spelers, omdat alleen wederzijds begrip garant staat voor gelijkgestemdheid en plezier.'

Splinter – Synoniem: **Splinterbod** – Zie onder **Bod**

Sprongbod – Zie onder **Bod**

Start – Synoniem: **Uitkomst** (zie aldaar)

Starten – Synoniem: **Uitkomen** (zie aldaar)

StepBridge – Vgl. **BIC**

StepBridge is in oktober 2001 de eerste officiële internetbridgeclub van de Nederlandse Bridge Bond (NBB) geworden. Kreeg in maart 2010 met een geduchte concurrent te maken, Berry's Internet Club (BIC), die zich snel ook 'officiële internetbridgeclub van de Nederlandse Bridge Bond' mocht gaan noemen.

Sterke twee-opening – Vgl. **Zwakke twee-opening**

Openingsbod in een kleur op twee-niveau waarmee een sterk spel (in principe semiforcing) in de geboden kleur aangegeven wordt.

Steunbod – Zie onder **Bod**

Steunen

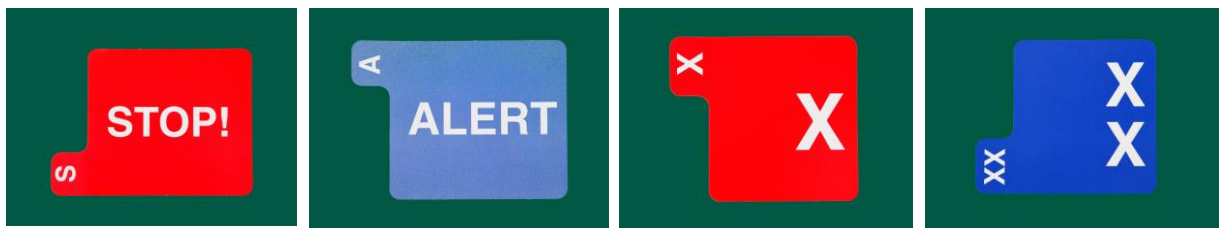
Een of meer trapjes hoger de kleur bieden die partner geboden heeft, of via een conventioneel bod een fit in deze kleur melden.

Stop / Stopper – Synoniem: *Dekking*

Kaart of kaartcombinatie waarmee voorkomen kan worden dat de tegenpartij een lange kleur onbelemmerd als slagenbron benut. Men spreekt van een 'klaverenstop', 'ruitestop', 'hartenstop' of 'schoppenstop'. Vooral van belang in SA-contracten.

Stopkaart – Vgl. *Alertkaart, Doubletkaart en Redoubletkaart*

Kaartje uit de biedbox dat de bieder op tafel moet leggen voordat hij een sprongbod doet. Na een dergelijk bod is de volgende speler (de linkertegenstander van de bieder) verplicht een denkpauze van tien seconden in acht te nemen, waarna de bieder de stopkaart weghaalt en terugstopt in de biedbox. Zolang de stopkaart op tafel ligt, mag de linkertegenstander niet bieden. Een en ander past in het kader van de zogenaamde hierna gedefinieerde stopregel, of stopregeling.

Stopregel(ing)

Regel(ing) die de linkertegenstander van de speler die een stopkaart op tafel heeft gelegd om de aandacht op een sprongbod te vestigen ertoe verplicht een denkpauze van tien seconden in acht te nemen. De pauze van tien seconden geldt ook als de stopkaart al eerder opgeruimd wordt. Deze regel(ing) is in het leven geroepen omdat de speler die onder 'normale' omstandigheden na een denkpauze past, verweten kan worden dat hij ongeoorloofde informatie aan zijn partner heeft gegeven; een overmatige aarzeling zou bijvoorbeeld op een inviterende hand kunnen wijzen (boodschap: 'partner, je ziet dat ik aarzel – ben je maximaal voor je bod, ga dan naar de manche, en anders pas'). Na een sprongbod zijn de omstandigheden niet 'normaal' meer, en moet de volgende speler kunnen nadenken zonder beticht te worden van vals of onfair spel. Het beoogde doel wordt alleen bereikt indien de volgende speler inderdaad zijn denkpauze neemt, en dat op neutrale wijze doet (geen als door pijn vertrokken gezicht met een zwakke hand, geen brede glimlach met een sterke hand).

Strafdoublet – Zie onder *Doublet*

Switchen

Het overschakelen na het winnen van een slag bij het uitkomen of voorspelen op een kleur die nog niet eerder gespeeld is.

Systeemkaart

Kaart die aan het begin van iedere ronde aan de tegenstanders overhandigd moet worden en waarop de bied-, afspel- en tegenspelafspraken zijn samengevat.

I

Tafel

Synoniem van dummy in uitdrukkingen als 'van tafel spelen' en 'de tafel is aan slag'.

Tegenpartij

Het vijandelijke paar aan de bridgetafel.

Tegenspel – Vgl. *Afspel*

Het spelen van de verdedigers in een poging om het geboden contract down te spelen.

Tegenspelen – Vgl. *Afspelen* – Zie ook onder *Speeltechniek*

Hetgeen de tegenstanders van de partij van de leider bij het speelproces middels hun tegenspel doen.

Tegenspeler – Vgl. *Tegenstander*

Elk van de twee spelers aan de bridgetafel die proberen te voorkomen dat de leider zijn contract maakt.

Tegenstander – Vgl. *Tegenspeler*

Speler van de tegenpartij.

Tekentje '+'

Geplaatst na een cijfer dat een aantal punten of kaarten aangeeft, neemt dat teken de betekenis van 'gelijk aan of meer dan'. Wie bijvoorbeeld in zijn hand een '2+kaart' in klaveren heeft, bezit twee of meer klaveren. En wie '10+ punten' in zijn hand telt, bezit minstens 10 punten, zonder andere bovengrens dan het maximale aantal punten dat het gezond verstand toelaat.

Teruggekaatst doublet – Zie onder *Doublet*

To play – Zie ook onder *Bod*

'Om te spelen.' Wordt gezegd van een bod waarop partner moet passen.

Tophonneur

Aas, heer, vrouw.

Transfer – Synoniem: *Transferbod* (zie hieronder)

Transferbod – Synoniem: *Transfer*

Bod dat lengte aangeeft in een andere dan de geboden kleur (meestal de kleur erboven). Een dergelijk bod, dat forcing is, heeft tot doel het contract in partners (in principe sterkere) hand te manoeuvreren.

Transferkleur

De normaliter te bieden kleur na een transferbod van partner.

Trek – Zie ook onder *Bod*

Elke slag die de leider boven de zes maakt.

Troef

Een kaart van de kleur waarin een kleurcontract gespeeld wordt.

Troefcontract – Synoniem: *Kleurcontract*

Contract waarbij een van de vier kleuren, zoals door het biedverloop bepaald, troef is en de overhand krijgt over de andere drie kleuren.

Troefkleur

Kleur waarin een troefcontract gespeeld wordt, waardoor zij hoger wordt dan de andere kleuren.

Troefslag

In de troefkleur gemaakte slag.

Troefstart – Synoniem: **Troefuitkomst**

Het uitkomen met een kaart van de troefkleur.

Troefsteun

Steun in de door partner geboden kleur. Speelt het partnerschap het **Vierkaart-hoog-systeem**, dan belooft deze steun minstens een vierkaart. Wordt het **Vijfkaart-hoog-systeem** gespeeld, dan belooft de steun minstens een driekaart indien de gesteunde kleur schoppen of harten is, een vierkaart voor de ruitkleur en in principe een vier- of vijfkaart, afhankelijk van de gemaakte afspraken, voor klaveren.

Troeftrekken

De troeven van de tegenpartij geheel of gedeeltelijk verwijderen door de troefkleur te spelen.

Troefuitkomst – Synoniem: **Troefstart** (zie aldaar)

Troeven – Synoniem: **Aftroeven** (zie aldaar) en **Introeven**

Tussenbieden

Een tussenbod doen.

Tussenbod – Zie ook onder **Bod** en **Volgbod**

Bod waarmee de tegenpartij in het biedverloop intervenueert na de opening.

Twee-opening

Openingsbod op twee-niveau.

Tweede / derde / vierde

Met de termen 'tweede', 'derde', 'vierde' (enz.) wordt het totale aantal kaarten van een kleur in een hand aangeduid. Uitdrukkingen als 'heer-tweede', 'vrouw-derde' of 'boer-vierde', bijvoorbeeld, verwijzen respectievelijk naar een kaartcombinatie met de heer en één kleintje, de vrouw met twee kleintjes en de boer met drie kleintjes.

Tweede controle – Vgl. **Eerste controle** en **Gemengde controlebiedingen**

Heer of singleton in de kleur van het controlebod.

Tweede hand – Synoniem: **Tweede man** (zie aldaar)

Tweede hand laag – Vgl. **Derde man doet wat hij kan** – Zie onder **Regel**

Tweede man – Synoniem: **Tweede hand** – Vgl. **Derde man** en **Eerste man**

De speler die als tweede in een bepaalde slag een kaart op tafel legt – met dien verstande dat het om een verdediger moet gaan (leider en dummy worden nooit zo genoemd) – of die als tweede biedt.

Tweekleurenspeel – Zie onder **Hand**

U

Uitkomen – Synoniem: **Starten** – Vgl. **Bijspelen** en **Voorspelen**

Het spelen van de eerste kaart in de eerste slag door de speler die links van de leider zit. De bewuste speler is vrij in de keuze van deze kaart. Hij legt de kaart met de beeldzijde naar beneden voor zich op tafel en wacht op de toestemming van zijn partner alvorens haar om te draaien. De bedoeling van dit zogeheten **gedekt uitkomen** is partner, maar eventueel ook de tegenstanders, in de gelegenheid te stellen een uitkomst 'aan de verkeerde kant' te verhinderen.

Uitkomen van de secce aas/heer-combinatie

Wie tegen een troefcontract een kleur bezit die minstens drie kaarten telt met aas-heer aan het hoofd komt met het aas uit, gevolgd door de heer; dit laatste natuurlijk niet als door een singleton of juist grote lengte in de dummy, of een wanhoopssignaal van partner, blijkt dat de leider zal aftroeven. De voordelen van een dergelijke start zijn zo groot dat je partner na een andere uitkomst er vanuit mag gaan dat je geen AH-combinatie tot jouw beschikking had.

Ook mag als bekend verondersteld worden dat jij door met een heer te starten de vrouw in de uitkomstkleur belooft. Is dat altijd het geval? Nee, begrippen als 'altijd' en 'nooit' bestaan in bridge net zo min als in het 'echte' leven. Als je na de heer het aas speelt, geef je aan dat je aas-heer sec bezit en op zoek bent naar introefmogelijkheden (een zoektocht die jouw partner zal vergemakkelijken door een Lavinthalsignaal te geven).

Uitkomer

De speler die uitkomt.

Uitkomst – Synoniem: *Start*

De eerste kaart die gespeeld wordt door de links van de leider zittende speler (die overigens *eerste man* genoemd wordt, omdat hij als eerste een kaart op tafel moet leggen).

Uitkomst met de vierde van boven – Zie onder *Regel*

Uitkomstdoublet – Zie onder *Doublet*

Uitkomstkleur

Kleur van de kaart waarmee is uitgekomen.

Uitneembod – Synoniem: *Redbod* en *Uitnemer* – Zie onder *Bod*

Uitnemen

Een uitneembod doen.

Uitnemer – Synoniem: *Redbod* en *Uitneembod* – Zie onder *Bod*

Upslag – Synoniem: *Overslag* (zie aldaar) – Vgl. *Downslag*

V

Vaste slagen – Vgl. *Verliezers* – Zie ook onder *Speelplan*

'Vaste slagen' zijn slagen die de leider achter elkaar kan maken zonder van slag te gaan.

Verdedigende partij – Synoniem: *Verdediging* (zie aldaar) en *Verdedigers*

Verdedigers – Synoniem: *Verdediging* (zie hieronder) en *Verdedigende partij*

Verdediging – Synoniem: *Verdedigers* en *Verdedigende partij*

De tegenspelende partij, tegenover leider en dummy.

Verdeling – Synoniem: *Distributie* (zie aldaar)

Verliesslagen – Synoniem: *Verliezers* (zie aldaar) – Vgl. *Vaste slagen* – Zie ook onder *Slag* en *Speelplan*

Verliezer op verliezer – Synoniem: *Loser on loser* – Zie onder *Regel*

Verliezers – Vgl. *Vaste slagen* en *Speelslagen*

Verliezers zijn slagen die de leider niet zal kunnen winnen indien hij geen passende technieken inzet. In zijn strategie moet hij een onderscheid maken tussen een *snelle verliezer*, dat wil zeggen een verliezer die de tegenpartij kan oprapen zodra zij aan slag komt, en een *langzame verliezer*, oftewel een verliezer die de tegenpartij niet direct kan oprapen.

Verzaken – Vgl. **Bekennen**

Wie niet bekent terwijl hij dat had kunnen (en dus moeten) doen, verzaakt. Een verzaking is een overtreding van de spelregels.

Vierde – Zie **Tweede / derde / vierde****Vierde hand**

De speler die als vierde aan bod komt.

Vierde van boven – Zie onder **Regel****Vierkaart**

Vier kaarten in dezelfde kleur.

Vierkaart-hoog-systeem – Vgl. **Vijfkaart-hoog-systeem**

Biedsysteem waarbij met de langste kleur geopend wordt en met de laagste van twee of drie vierkaarten.

Vijfkaart

Vijf kaarten in dezelfde kleur.

Vijfkaart-hoog-systeem – Vgl. **Vierkaart-hoog-systeem**

Biedsysteem waarvoor wij gekozen hebben en waarbij een 1♥- of 1♠-opening minimaal een vijfkaart in de geopende kleur belooft. Zonder een vijfkaart in een van de hoge kleuren heeft men de keuze tussen twee hoofdvarianten: **Better Minor** (waarbij in de langste of, bij gelijke lengte, in de laagste lage kleur geopend wordt) en **Vorbereidende klaveren** ('onze' variant, waarbij 1♣ geopend wordt zelfs met slechts een doubleton in deze kleur). Deze tweede variant is voor het eerst in Nederland gespeeld en is daarom mede onder de naam **Dutch Doubleton** bekend.

Volgbieder

De speler die een volgbod doet.

Volgbod – Zie ook onder **Bod**

Een bod dat gedaan wordt nadat de tegenpartij geopend heeft. Behoudens bijzondere afspraken belooft een volgbod in een kleur minstens een vijfkaart in de geboden kleur.

Voorspelen – Vgl. **Bijspelen** en **Uitkomen**

Als eerste een kaart spelen (dat wil zeggen op tafel leggen met de beeldzijde boven) in een andere slag dan de eerste – waar niet van 'voorspelen' maar van 'uitkomen' gesproken wordt.

Vork – Zie ook onder **Snijden**

Combinatie in een bepaalde kleur van twee kaarten, meestal honneurs, waartussen er in principe één ontbreekt, die in het bezit is van de tegenpartij. Meest sprekende voorbeelden: A V, H B, V 10. Door te snijden, dat wil zeggen door naar de vork toe te spelen en de laagste van de twee kaarten te leggen, kan men bij een gunstige verdeling een extra slag halen en dus bewerkstelligen dat beide kaarten een slag winnen. Van een gunstige verdeling is sprake indien de ontbrekende kaart vóór de vork zit. Indien de ontbrekende kaart achter de vork zit, levert de snit geen extra slag op (maar kost ook geen extra slag). Merk op dat ook een combinatie als H 10 een vork kan vormen indien de vrouw al gevallen is maar de tegenpartij nog de boer heeft.

Vrije kaart

Een kaart in een kleur waarop de tegenpartij niet (meer) kan bekennen – en die ze ook, in voorkomend geval, niet kan aftroeven –, en daardoor een lengteslag oplevert.

Vuilnisbakkenbod

Het 1SA-bijbod, dat lengte ontkent in de kleuren die op één-niveau geboden hadden kunnen worden, in veel biedsystemen 6 à 9 punten belooft en verder als vergaarbak dient voor allerlei handen met of zonder SA-verdeling en dekking in de ongeboden kleuren.

Vuiltje

Past de alfabetische volgorde soms niet perfect in de rationele wereld, met een vuiltje in de onmiddellijke buurt van de vuilnisbak? Betekenis: een bij niet-bekennen gespeelde kleine kaart in een andere kleur dan troef.

W

Wachtbod – Synoniem: **Afwachtbod** (zie aldaar) en **Relay**

Wedstrijdbord – Synoniem: **Bord** (zie aldaar)

Wedstrijdleider – Synoniem: **Arbiter** en **Scheidsrechter**

De persoon die op een club belast is met de leiding van de wedstrijd gedurende een zitting. Hij of zij heeft tot taak de wedstrijd soepel te laten verlopen en is verantwoordelijk voor de juiste toepassing van de spelregels.

Werkkleur

Kleur waarin slagen ontwikkeld kunnen worden, dat wil zeggen die slagen oplevert als de hoge kaarten van de tegenpartij eruit gespeeld zijn.

West

De speler die west zit.

Wet

De Wet – ook bekend onder de term **The Law** en onder haar lange benaming **Wet van het totaal aantal slagen** – ‘bepaalt’ dat niet de puntenkracht maar het gezamenlijke troefbezit doorslaggevend is voor een verantwoord biedniveau. Dus met samen negen troeven is ook met twee zwakke handen drie in de troefkleur verantwoord (met voldoende kracht bied je uiteraard de manche). Ga je ondanks die negen troeven kansloos down, dan mist de tegenpartij een contract dat jou meer zou hebben gekost; dat is althans de gedachte – en die blijkt vaak te kloppen, vooral als je niet kwetsbaar bent. ‘De Wet’ is door de Fransman Jean-René Vernes in de jaren vijftig van de vorige eeuw bedacht, maar later aan de Amerikaan Larry Cohen toegeschreven.

Windrichting – Synoniem: **Speelrichting**

Elk van de vier hoofdstreken van het kompas – noord, oost, zuid, west –, waarmee de vier spelers aan de bridgetafel aangeduid worden: noord en zuid vormen een paar (NZ), oost en west het andere paar (OW).

X**'x'**

Letter die in tabellen, diagrammen en andere voorbeelden in teksten over bridge gebruikt wordt om een kleine kaart (negen of lager) aan te duiden.

Y**Yarborough**

Een hand met nul punten en die geen enkele kaart hoger dan een negen bevat. Genoemd naar de Engelse lord Yarborough, die in de negentiende eeuw leefde. In zijn Londense bridgeclub organiseerde hij een heel speciale sweepstake. Iedereen die de club bezocht en aan de sweepstake meedeed, moest voor elk spel bij Yarborough een pond inleggen. Kreeg hij een hand gedeeld waarin geen enkele honneur zat (dus ook geen 10), dan kon hij duizend pond opstrijken. Aanlokkelijk was het wel voor de gokker, maar de algehele winst was uiteindelijk voor de slimme lord, die, volgens *The Official Encyclopedia of Bridge*, uitgerekend had dat een dergelijke hand slechts één keer op 1.827 voorkwam.

Z

Zakken – Synoniem: **Duiken** (zie aldaar)

Zeskaart c.q. **Zevenkaart**

Zes c.q. zeven kaarten in dezelfde kleur.

Zijkleur – Synoniem: **Bijkleur**

Andere kleur dan de troefkleur. In een troefcontract zijn er dus drie zijkleuren of bijkleuren.

Zitsel

Verdeling van de ontbrekende kaarten bij de tegenpartij, gelet op het biedverloop en de eigen hand.

Zitting – Zie ook onder **Ronde**

Speelperiode op een club waarin bij wedstrijdbridge een door de organiserende instantie bepaald totaal aantal spellen (meestal 24) gespeeld dient te worden.

Zonder troef (ZT) – Zie onder **Sans atout (SA)****Zuid**

De speler die zuid zit.

Zwakke twee-opening – Vgl. **Sterke twee-opening**

Preëemptieve opening op twee-niveau.

Met dank aan pixabay.com voor de meeste illustraties in deze cursus.